

Welkom. Het was carnaval, het was as woensdag en het is de eerste zondag van de veertigdagentijd. Een week met veel markeringen. Een goede kans om uit de tredmolen van de tijd te raken, om wakker te worden voor de dynamiek van het leven in zijn varianten van uitgelatenheid en inkeer. Overigens kan de levensdynamiek van tegenstellingen ons ook in verwarring brengen. Hij kan zich voordoen als een wirwar, zoals we zojuist zongen met de woorden van Jos Blom en op de klanken van Paul Keijsers: 'Uit de wirwar van het leven zijn wij hier naar toe gekomen om, ook al is het maar voor even, over God te mogen dromen'. Wat geeft God mij vandaag te dromen in de wirwar van het leven?

Laat die vraag opkomen in een moment van stilte en inkeer: wat geeft God mij te dromen?

In het gebed om ontferming dat we aanstonds uitspreken springt een vonk op van onze gezamenlijke droom: 'God van licht en liefde, leer ons uw weg te vinden naar het leven'.

Gebed

God, veertig dagen, veertig nachten, voedt ons met Uw woord. Geef ons inzicht. Dat wij niet brood alleen, maar uw woord in ons laten doordringen als voedsel voor onze ziel. Wij vragen U dat door Jezus die ons voorgaat naar U. Amen.

Deuteronomium 26:4-10

Lucas 4:1-13

Overweging

'Veertig dagen at hij niets en toen ze voorbij waren kreeg hij honger.'
Jezus at niets; dat is een krachttoer, een prestatie, hij doet het zelf. Toen kreeg hij honger: daar doet hij niets aan; het overkomt hem, een biologisch signaal vanuit zijn lichaam wekt de onweerstaanbare behoefte

aan eten. Tot nu toe kon het nog net, die aan zichzelf opgelegde beperking van veertig dagen. Maar de honger die er het gevolg van is maakt Jezus kwetsbaar. De eigen wil en het eigen kunnen lopen tegen grenzen aan. De duivel weet dat. Hij weet dat bij zijn slachtoffer de gevolgen van uitputtende honger beginnen te werken in diens fantasie. De fantasie dat stenen van de woestijn zouden kunnen veranderen in brood. Hij zou macht kunnen krijgen over heel de wereld rondom en nooit meer honger lijden. Hij zou kunnen tronen boven op de tempel; hij zou er van af kunnen springen en onkwetsbaar zijn. Zo fluistert de duivel hem in. Hij prijst hem en geeft raad. Veertig dagen ben je sterk geweest. Je hebt veertig dagen de spot gedreven met gewone menselijke behoeften. Dat is fantastisch. Maak gebruik van dit moment. Je weet dat je veel kunt, je hebt macht. Verander stenen in brood – krijg zeggenschap over mensen en over alles wat je rondom je heen ziet – word goddelijk en onkwetsbaar.

Wat betekent het te dromen over God zoals we zongen in het begin van deze viering? Wat betekent het te ontsnappen aan de wirwar van het leven? Onkwetsbaar zijn? De dingen naar je hand kunnen zetten? Je honger kunnen bevredigen? Je honger naar macht, naar geld, naar seks? De honger naar verzadiging. Hoe ga je om met de brute kracht in jezelf die verlangt naar meer, meer, meer, naar ongebreidelde expansie? Wat doe je met de duivel die brood ziet in jouw honger? Wat doet Jezus die zo sterk was maar die nu lijdt aan een verterende honger? Kans voor de duivel. Die ziet een prooi, machteloos en praktisch uitgeschakeld.

Ik ben heel erg onder de indruk van de manier waarop Jezus in deze omstandigheden omgaat met de verleidingen die de duivel hem influistert. Hoe hij deze uiterste proef op zijn kracht en op zijn vertrouwen ondergaat. Hij loopt niet weg maar doorstaat die proef. Hij gaat de confrontatie met de duivel aan en hij blijft zich bewust van wie hij is. Hij laat zich niet maken tot een willoos slachtoffer van de honger die hem verteert. Hij doet dat door in gesprek te gaan met de verleider, de duivel. De duivel begint. Hij benadert Jezus als de zoon van god en trawant van

de duivel. 'Als gij de zoon van God bent – als gij in aanbidding voor mij neervalt – als gij de zoon van God zijt'. Driemaal begint de duivel zijn verleidingstechniek door Jezus te paaien met zijn kans op zelfmacht, zelfverheerlijking, exclusieve uitverkiezing. Daarbij schreeuwt hij niet en hij gebruikt geen drietanden en priemen of geknetter van vuur. Hij argumenteert verleidelijk: 'als jij de zoon van God bent, als je mij aanbidt'. Ook Jezus gaat niet schreeuwen, hij loopt ook niet weg en gaat niet vol in de tegenaanval. Hij antwoordt driemaal rustig, te beginnen met: 'er staat geschreven –er staat geschreven – er is gezegd'. Blijkbaar staat Jezus niet alleen. Hij staat op vaste grond, hij wordt omgeven en geïnspireerd door de eeuwenoude wijsheid van de Bijbel: 'Een mens leeft niet van brood alleen'. Hij kent het onderscheid tussen de liefde voor zijn Vader in wie hij kracht vindt, en de verleidingen van de duivelse afgoden die hem proberen in te palmen met geluk van korte duur.

De veertigdagentijd is er om rust te bewaren en je niet gek te laten maken door verleidingen van een opgeblazen ego. Het is een oefentijd om steeds beter het onderscheid te leren kennen tussen goed en kwaad, tussen datgene wat er echt toe doet en datgene wat schade berokkent aan je ziel.

Voorbede

God, maak ons blijvend bewust van Uw aanwezigheid.

Laat ons niet overweldigd worden door de verleiding van overvloed en almaar meer.

Laat ons het contact met U niet verliezen opdat wij in contact blijven met onszelf.

Voor mensen die niet rondkomen en honger lijden,

Die zich zorgen maken over de dag van morgen.

Dat we ons over elkaar ontfermen.

Voor mensen die geen nee kunnen zeggen tegen afgoden,
Die moeilijk ja kunnen zeggen op wat waarde heeft in het leven,
Dat ze rust vinden op een plek waar U en mensen met hen zijn.

God, wij staan dagelijks voor de keuze tussen stenen en brood.

Behoed ons ervoor dat we het verschil er tussen niet meer kennen, niet
meer zien.

Laat ons leven in de geest van Jezus met gevoel voor het onderscheid
tussen goed en kwaad,

In het besef van Uw aanwezigheid. Amen